

at de fleste Folk aldeles ikke føle Trang til en saadan Lov (Hør!); men jeg er fuldkommen overbevist om, at der ogsaa er nogle Enkelte, som føle en stærk Trang til den (Hør!) og jeg troer, at disse Enkelte have Krav paa, at den Trang bliver afhjulpent (Hør!) Den kunde maaskee afhjælpes ad Bevillingsveien, men jeg har i mit Liv lært at kjende saameget til denne Veie (Hør!), at jeg paa ingen Maade kan anbefale den; det er desuden i sig selv unaturligt, at hvad der tilkommer en Borger som en Ret, skal søges som en Benaadning (Hør!). Det er mig bekendt, at den nuværende Kultusminister viser særdeles stor Mildhed og Godvillighed, om jeg saa maa sige, i sige Sager, og det er Noget, man kan vente af hans Charakter, men Personer ere foranderlige, og, som sagt, det er en Sag, som ikke bør være en Raadesag; naar en saadan Frihed skal søges, kommer det for en stor Deel ikke alene an paa Ministeren, men ogsaa paa de underordnede Embedsmænd, som skulle afgive Erklæringen, og det er ikke sjældent, at man ved at søge saadanne Bevillinger, paadrager sig Ugunst og Uvenskab af de Embedsmænd, man har med at gjøre, ja, det er mig endog af personlig Erfaring bekendt, at det kan gjerne blive anseet for en Forbrydelse (Hør!) at søge en Bevilling, selv om det skeer paa en nok saa beskeden Maade. Jeg vil ikke sige, at det er Tilfældet med den nuværende Regjering, men det har været Tilfældet og kan maaskee blive det igjen. Derfor troer jeg, at Forholdet bør ordnes ved Lov, og at der er Trang til en saadan Lov. Hvad nu det Mishag angaaer, som rimeligviis vil opstaae, hvis Loven udkommer, haaber jeg, at det vil kunne overvindes, og jeg troer ikke, at man bør undlade at gjøre Ret, fordi man paadrager sig Mishag ved at gjøre Ret (Hør!). Man har i Særdeleshed paaberaabt sig, at den qvindelige Deel af Befolkningen vilde være saameget imod Loven; jeg troer virkelig, at den mandlige vil være ligesaa meget derimod (Hør!), men efter min Erfaring er det en gammel Ting, at Mændene give Qvinden Skylden for de Daarskaber, de begaae. Jeg har for ganske nylig modtaget et Brev fra en ung Pige i en af Provindserne, og det er mig en Glæde deraf at see, at den qvindelige Deel

af Befolkningen ikke er saa aldeles daarlig, som man vil udgive den for. Det er kun leilighedsviis, at hun kommer til deri at omtale nærværende Sag — Brevet handler iøvrigt om ganske andre Ting —, men, som sagt, leilighedsviis kommer hun til at berøre mit Forslag og skriver et Par smaa Spydigheder i Anledning deraf, men saa giver hun et Tillæg, som er meget kort, og som jeg med den ærede Formands Tilladelse skal tillade mig at oplæse. Det lyder saaledes: „Nu maa De ikke blive vred paa mig, at jeg spørger, det har De nu engang givet mig Privilegium paa, thi, skjøndt jeg her baade har hørt dem kaldes irreligiøs og usædelig i Anledning af Deres Forslag i Rigsdagen, saa er jeg dog ikke saa borteert, at jeg jo nok kan indsee, at Grundlovens frie Religionsøvelse ikke kan blive stort Andet end et Mundsvær, saalænge Egtteskabet kun skal ansees for gyldigt ved en kirkelig Indvielse. Men det er ellers besynderligt, at Folk, der dog i Reglen have saa liden Interesse for Religionen, dog paa ingen Maade kunne taale, at der røres ved nogen af dens Ceremonier (Hør!); dengang der (i den grundlovgivende Rigsforsamling) var Tale om fri Religionsøvelse, hørte jeg en ellers fornuftig Mand snakke, som om han troede, at Rigsdagen havde suspenderet Vor Herre i hans Verdensstyrelse.“ Jeg vil forøvrigt henvise til de saa Ord, jeg fremførte, da der var Tale om, om Loven maatte komme til Behandling eller ikke.

Cultusministeren: Jeg troer, at jeg opfylder en Pligt mod Thinget, naar jeg strax ved Begyndelsen af denne Forhandling udtaler, hvorledes det forelagte Lovudkast stiller sig for det Ministerium, som det nærmest berører. Sagen er alvorlig, jeg skal omtale den alvorligt. Forend jeg omtaler Lovforslaget selv, føler jeg, at det bliver nødvendigt for mig foreløbigt at gaae ind paa visse Betragtninger, som have en personlig Grund, men jeg skal gjøre det saaledes, at jeg troer, at der i den Betragtning, der kan synes at have en personlig Anledning, ogsaa skal findes at ligge Noget, som vedkommer Sagen og dens Væsen. Naar jeg fraraader Lovudkastet, og naar jeg søger at begrunde denne Fraraaden ved at eftervise saadanne Mangler deri, som i mine Tanter